

عنوان مقاله:

ژئواکونومی و نظم منطقه ای (نوردیک، شرق آسیا، و خاورمیانه)

محل انتشار:

دوفصلنامه مطالعات اقتصاد سیاسی بین الملل، دوره 3، شماره 1 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 31

نویسنده:

رضا رحمتی - استادیار روابط بین الملل، گروه علوم سیاسی، دانشکده اقتصاد و علوم اجتماعی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران.

خلاصه مقاله:

در دو سده گذشته، به واسطه تفوق حوزه ژئوپولیتیک، مسائل ژئواکونومیک نیز متأثر از آن و به عنوان یکی از زیرشاخه های آن شناخته شده است و خصوصاً در ایران و از جانب جغرافی دانان سیاسی به عنوان یکی از زیرسیستم های سیاست جغرافیایی قلمداد شده است. این درحالی است که ژئواکونومی یکی از حوزه های مجزا با ژئوپولیتیک محسوب می شود و در مفاهیم و روش شناسی دو مسیر متفاوت از یک دیگر را طی می کنند. این موضوع وقتی با ملاحظات مربوط به نظم منطقه ای نیز مرتبط می شود با آسیب پذیری ژئوپولیتیک و ناتوانی آن در تحلیل بسیاری از موقعیت های هم گرایانه و واگرایانه هم راه می شود، به نحوی که بسیاری از کسانی که در بستر ژئواکونومی به مطالعات و تحقیقاتی دست زده اند معتقدند که نظم ژئواکونومیک با نظم ژئوپولیتیک متفاوت است (اگر متباین نباشد). این موضوع را می توان با مطالعه مقایسه ای بین سه منطقه «خاورمیانه»، «جنوب شرق آسیا»، و «نوردیک» مشاهده کرد. سوال این است که چگونه ژئواکونومی وضعیت اخیر نظم منطقه ای در سه حوزه منطقه ای نوردیک، جنوب شرق آسیا، و خاورمیانه را صورت بندی می کند؟ فرضیه ای که در این جا می توان به آن اشاره کرد این است که باتوجه به متغیرهای الگویی کانتوری و اشیگل، حوزه ژئواکونومیک منطقه نوردیک (کشورهای سوئد، نروژ، دانمارک، فنلاند، و ایسلند) واحد منطقه ای ژئواکونومیک، منطقه جنوب شرق آسیا به سمت تکامل هم گرایي با تکیه بر هویت جاذب و منطقه خاورمیانه منطقه ژئواکونومیک واگرایانه را تجربه می کند. این مقاله ضمن بررسی ابعاد مفهومی و نظری به سراغ بررسی جایگاه ژئواکونومی بعد از فروپاشی نظم دوقطبی خواهد رفت و مولفه های تعیین کننده و تاثیرگذار ژئواکونومی را در شکل دهی به نظم منطقه ای، باتوجه به نظرات دو اندیشمند روابط بین الملل، یعنی کانتوری و اشیگل، درخصوص هم گرایي و واگرایي بررسی خواهد کرد و تاثیر تعیین کننده اقتصاد بر شکل دهی به امنیت و تغییر پارادایمی از ژئوپولیتیک به ژئواکونومی را در قوام و دوام نظم منطقه ای در سه منطقه نوردیک، جنوب شرق آسیا، و خاورمیانه واکاوی می کند.

کلمات کلیدی:

ژئواکونومی، ژئوپولیتیک، نظم منطقه ای، نوردیک، جنوب شرق آسیا، خاورمیانه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1608115>

